

Yrkande

Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet

Särskilt yttrande

Centerpartiet

2024-02-01

Yrkande angående – Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet – Promemorian förslag om nya energipolitiska mål.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Nedanstående yrkande ska ersätta stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och översändas till Klimat- och näringslivsdepartementet som Göteborgs Stads Yttrande över remiss Promemorian förslag om nya energipolitiska mål.

Yrkandet

Göteborgs Stad ser positivt på förslaget att etablera ett långsiktigt planeringsmål, men anser tidsplanen inte är tillräckligt ambitiös. Staden bedömer förslaget kring översyn av målet om energieffektivisering som problematiskt, då det riskerar att leda till ytterligare tidsbrist, samt att målet kring leveranssäkerhet behöver förtydligas och breddas. Vi ser att promemorian har, med dessa tillägg, potentialen att agera som en bra utgångspunkt för viktiga diskussioner om styrmedel, marknadsmodeller, finansiering och politiska prioriteringar framåt.

Planeringsmål för elsystemet

Göteborgs Stad bedömer att ett förslag om långsiktiga planeringsmål för elsystemet är bra, men att tidsplanen inte är tillräckligt ambitiös. Såväl klimatforskningen som näringslivet är överens, Sverige behöver fokusera på att snabbt kunna leverera stora mängder billig och miljövänlig fossilfri el. Enligt Energimyndighetens scenarier och industrins bedömningar uppskattas 70 TWh krävas redan till 2030, och ytterligare 70 TWh till 2035. Det stämmer även överens med de lokala bedömningarna för Göteborgs elbehov, som förväntas fördubblas fram till 2035. För att Sverige och Göteborgsregionen ska kunna upprätthålla konkurrenskraft finns ett behov av att tidigarelägga planeringsmålet om 300 TWh med 10 år, till 2035. Vidare behöver ett etappmål till 2030 införlivas om att till samma år kunna tillgängliggöra 100 TWh fossilfri el, inklusive energieffektiviseringar. Även regionala etappmål bör övervägas.

Staden ser positivt på att det föreslagna långsiktiga målet inkluderar regelbunden uppföljning och vid behov omprövning, samt att Svenska Kraftnät föreslås få ett förtydligat ansvar för att samordna den långsiktiga planeringen av det nationella elsystemet. Enligt Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram ska den el som produceras vara förnybar. Göteborgs Stad bedömer att ett långsiktigt planeringsmål för elsystemet kan främja att utbyggnaden av elsystemet sker på ett effektivt sätt. Därtill krävs träffsäkra styrmedel och offentliga åtgärder som skapar rätt incitament så att marknads aktörer kan agera och att målet kan nås. Däremot anser staden att planeringsmålet saknar avgörande beståndsdelar för helheten, såsom överföring, lagring och flexibilitet.

Produktion är bara en del, om än en viktig sådan, av elsystemet. Dessutom behöver viktiga kopplingar mellan elsystemet och andra sektorer synliggöras, inte minst kring värme och vätgas.

Göteborgs Stad delar uppfattningen om behovet av ökad samordning och samverkan på lokal, regional och nationell nivå för att effektivt utveckla elsystemet. Enbart tio procent av det nuvarande elbehovet i Göteborg produceras inom kommunens gränser. I stadens budget för 2023 fick stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att tillföra ett tematiskt tillägg till Göteborgs Stads Översiktsplan 2022 för produktion och lagring av förnybar energi, där havsbaserad vindkraft ingår. Varje tillskott är angeläget i dagsläget. Tidigare analyser har dock pekat på svårigheter till storskalig förnybar elproduktion i Göteborg. Därför är det av stor vikt att genom samordning och samverkan identifiera andra lämpliga platser för att producera förnybar el och förstärkning av elnäten. Staden välkomnar att medel enligt budgetpropositionen 2024 avsätts för detta.

Leveranssäkerhetsmål för elsystemet

Regeringen föreslår ett leveranssäkerhetsmål för elsystemet, men bortser från att elsystemet bara är en del av Sveriges energisystem. För att både säkra klimatomställningen och den gröna industrialiseringen, samt anpassa energisystemet för ett nytt säkerhetspolitiskt läge, krävs ett betydligt bredare grepp. Sverige behöver ett mål för energisäkerhet, som tar fasta på såväl el-, värme- som bränsleförsörjning.

Sverige är idag en stor exportör av el, men är samtidigt kraftigt beroende av import av energi, något som i en krissituation utgör en allvarlig risk. Vi har redan upplevt och bevittnat hur Europas djupa beroende av rysk energi allvarligt har försämrat säkerheten på kontinenten. Sverige importerar idag omkring 140 TWh petroleumprodukter och råolja samt över 25 TWh kol och fossilgas.

Vår energiförsörjning är avgörande för många delar i samhället, från vardagliga kriser till fullskalig konflikt på svensk mark. Dessutom är energiförsörjningen ett högst troligt förstahandsmål för angripare. Utan el och bränslen slutar det mesta att fungera. Förutom att omfattande och långvariga elavbrott försvårar vardagen kan de vara demoraliserande. Elsystemets centrala betydelse för samhället kommer att öka ytterligare i framtiden, med elektrifiering av transporter, industri, samt till viss del även uppvärmning.

Den befintliga vattenkraften och den snabbt ökande andelen vind- och solkraft har skapat en ny situation. Där tidigare ett fåtal kraftverk dominerade kraftproduktionen, kommer framtidens elsystem med stor sannolikhet att domineras av mer lokala och decentraliserade kraftkällor som vind, solcellsanläggningar och tillhörande energilagrar. Detta mer decentraliserade energisystem blir en robust hörnsten i framtidens totalförsvar, samtidigt som vi undviker att göra oss själva till en "enkel måltavla".

Utöver detta krävs även planering för hur särskilt viktiga verksamheter ska fungera vid olika typer av störningar samt vad som krävs i form av ö-drift av elnätet, lokal reservkraft och energilagrar.

Energieffektiviseringsmål

Göteborgs Stad motsätter sig förslaget kring översyn av målet om energieffektivisering. En rimlig ordning hade varit att regeringen levererar ett förslag på ny utformning, innan det nuvarande skrotas. Nuvarande ordning tar i praktiken bort målet, utan att något nytt tillförs, vilket vore mycket olyckligt. Fossilfritt Sverige bedömer att industrin tillsammans med bostäder och lokaler har potentialen att energieffektivisera minst 34 TWh fram till 2030. Det är en helt avgörande pusselbit för att frigöra kapacitet, något som behöver göras i närtid.

Att öka ambitionerna för Sveriges energieffektiviseringsmål är en naturlig del i det kommande arbetet med att implementera EU:s skärpta mål på området. Göteborgs Stad bedömer att arbetet med energieffektivisering fortsatt är viktigt, inte minst utifrån ett tids- och resurseffektivitetsperspektiv. Minskad energianvändning och ökad energieffektivisering är viktiga möjliggörare för att frigöra delar av den förnybara energi som samhällets klimatomställning kommer att kräva. Detta är viktigt att beakta i arbetet framåt. Enligt Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram ska primärenergianvändningen minska med minst 30 procent per invånare till 2030 jämfört med 2010. Under vintern 2022/23 blev det tydligt att det finns stor potential för göteborgarna att minska sin energianvändning och att genomföra energieffektiviseringsåtgärder givet att rätt incitament och/eller styrmedel finns.

För Göteborgs kommunstyrelse

Yrkande

Sverigedemokraterna

2024-02-02

Ärende nr SLK-2023-01152

Yrkande angående – Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet -
Promemorian Förslag om nya energipolitiska mål

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Göteborgs Stads yttrande över Promemorian Förslag om nya energipolitiska mål ersätts med yttrandet enligt bilaga 1 i detta yrkande.

kn.registrator@regeringskansliet.se med kopia till
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Klimat- och näringslivsdepartementets diarienummer: KN2023/04578

Göteborgs Stads yttrande över Promemorian Förslag om nya energipolitiska mål

Göteborgs Stad ser positivt på förslaget att etablera både ett planeringsmål, ett leveranssäkerhetsmål och att se över Sveriges energieffektiviseringsmål. Det är en bra utgångspunkt för viktiga diskussioner om styrmedel, marknadsmodeller, finansiering och politiska prioriteringar. Sådana diskussioner behöver äga rum om målen ska ha förutsättningar att nås. Förslagen utgör en bra början på en process som snarast behöver ta konkreta former.

Planeringsmål för elsystemet

Göteborgs Stad bedömer att ett förslag om långsiktiga planeringsmål för elsystemet är bra. Staden ser positivt på att det föreslagna långsiktiga målet inkluderar regelbunden uppföljning och vid behov omprövning samt att Svenska Kraftnät föreslås få ett förtydligt ansvar för att med utgångspunkt i ett elförsörjningsperspektiv samordna den långsiktiga planeringen av det nationella elsystemet. Göteborgs Stad bedömer att ett långsiktigt planeringsmål för elsystemet kan främja att utbyggnaden av elsystemet sker på ett effektivt sätt. Därtill krävs träffsäkra styrmedel och offentliga åtgärder som undanröjer marknadsmisslyckanden och skapar rätt incitament så att marknads aktörer kan agera och att målet kan nås.

Sverige bör planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045. De flesta bedömer att Sveriges elbehov kommer öka kraftigt de kommande åren, även om det är förknippat med viss osäkerhet. Vi delar den bedömningen. Detta inte minst mot bakgrund av elektrifieringen i samhället och industrins aviserade expansion. I Göteborg kommer efterfrågan på elöverföringsförmåga närma sig dubbelt så mycket som dagens befintliga kapacitet redan 2035.

Göteborgs Stad delar uppfattningen om behovet av ökad samordning och samverkan på lokal, regional och nationell nivå för att effektivt utveckla elsystemet. Enbart tio procent av det nuvarande elbehovet i Göteborg produceras inom kommunens gränser. Det är av stor vikt att genom samordning och samverkan identifiera lämpliga metoder för att få till ny produktion av el och förstärkning av elnäten. Staden välkomnar att medel enligt budgetpropositionen 2024 avsätts för detta.

Energieffektiviseringsmål och leveranssäkerhetsmål

Göteborgs Stad stöder förslaget att om att se över Sveriges energieffektiviseringsmål. Göteborgs Stad bedömer att arbetet med energieffektivisering fortsatt är viktigt utifrån ett resurseffektivitetsperspektiv. Det är även viktigt att balansera detta med leveranssäkerhetsmål för elsystem. Elsystemet ska ha förmågan att leverera el där

efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt.

För Göteborgs kommunstyrelse

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-01-22

Ärendenummer SLK-2023-01152

Handläggare

Anna Säveskog

Telefon: 031-3680390

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Promemorian förslag om nya energipolitiska mål

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remiss Promemorian förslag om nya energipolitiska mål, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, översänds till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementets har den 20 december 2023 översänt Promemorian förslag om nya energipolitiska mål till Göteborgs Stad för yttrande. Remissen ska besvaras senast 31 januari 2024. Klimat- och näringslivsdepartementet har medgivit förlängd remisstid till den 7 februari 2024.

Regeringen avser att lägga en proposition om ny energipolitisk inriktning. Promemorian som denna remiss avser behandlar de mest centrala delarna i den kommande energipolitiska inriktningspropositionen. Dessa utgörs av planeringsmål och leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt en bedömning om att det finns behov av att se över nuvarande energieffektiviseringsmål.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget att etablera både ett planeringsmål, ett leveranssäkerhetsmål och att se över Sveriges energieffektiviseringsmål. Det är en bra utgångspunkt för viktiga diskussioner om styrmedel, marknadsmodeller, finansiering och politiska prioriteringar.

Stadsledningskontoret har bland annat synpunkter avseende att mållåret för planeringsmålet är så långt borta som 2045 och anser att det vore bra att längs vägen till 2045, överväga nationella etappmål, från och med 2030. Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om att se över Sveriges energieffektiviseringsmål och ser det som en del i det kommande arbetet med att implementera EU:s skärpta mål på området.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Promemorian framför att för att lyckas bygga ut och utveckla elsystemet utifrån samhällets behov och i en takt som möjliggör klimatomställningen och som stärker svensk konkurrenskraft - behövs ökad samordning och samverkan mellan berörda aktörer för att uppnå mer effektiva plan- och tillståndsprocesser och tidig hantering av målkonflikter.

I promemorian framgår att regeringen i budgetpropositionen för 2024 bland annat föreslår att medel anvisas för nationella, regionala och lokala insatser för energiplanering, samt att utökade medel anvisas för tillståndsprövning hos Naturvårdsverket, domstolarna och länsstyrelserna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Behovet av el kommer framåt att vara stort. Göteborgs Stads energiplan 2022-2030 innehåller en mängd olika åtgärder som syftar till att el ska ersätta fossila bränslen. Göteborgs Stads elektrifieringsplan 2022-2030 syftar till att säkerställa att elektrifieringen av transportsystemet implementeras på ett resurseffektivt och målinriktat sätt. Den ska bidra till att nå Göteborgs Stads mål om minskade växthusgasutsläpp från transportsystem. Elektrifieringsplanen är ett verktyg för Göteborgs Stad för att gå före i arbetet med en hållbar utveckling kopplat till EU Green Deal och utnämningen till en av EU:s 100 städer som ska vara klimatneutrala år 2030. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023-2035 anger att staden ska verka för effektiva, hållbara resor med alla trafikslag inom både stad och arbetsmarknadsregion. En av indikatorerna inom målet för samhällsplanering är att gapet mellan BRP-tillväxt (bruttoregionalprodukten) och koldioxidutsläpp ska fortsätta öka över tid i Göteborgsregionen. Gapet ska drivas av ökad ekonomisk tillväxt parallellt med kraftigt minskade koldioxidutsläpp.

I Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 lyder klimatmålet: Göteborgs klimatavtryck är nära noll. Ett av delmålen inom klimat är att Göteborgs Stad minskar klimatpåverkan från transporter. Delmålet innebär att klimatpåverkan från transporter ska minska med minst 90 procent till 2030 jämfört med 2010. Enligt programmet behöver bland annat användningen av fossila drivmedel upphöra och ersättas med olika förnybara drivmedel och elfordon. Andra delmål med koppling till promemorian är Göteborgs Stad minskar energianvändningen i bostäder och lokaler samt delmålet Göteborgs Stad producerar enbart energi av förnybara källor. Indikatorn för det sistnämnda är: Andelen el och fjärrvärme som produceras av förnybara bränslen i Göteborg Energi AB:s produktionsanläggningar med målvärde 100 procent år 2025.

Förnybar energi (som anges i miljö- och klimatprogrammet) är till exempel vatten-, solenergi och bioenergi. I promemorian används begreppet fossilfri elproduktion - som även inkluderar kärnkraft. I promemorians avsnitt om energieffektiviseringsmålet står det att det nuvarande riksdagsbundna målet riskerar att stå i konflikt med Sveriges klimatmål om nettonoll-utsläpp senast 2045, eftersom industrins omställning till fossilfrihet bedöms innebära en betydande ökning i tillförd energi. Dessutom påverkar utvecklingen av elproduktionen måluppfyllelsen eftersom målet mäts i tillförd energi, vilken är betydligt större för el från produktionsslag med termiska förluster, såsom kärnkraft i form av kondenskraftverk, jämfört med från förnybara energislag utan termiska förluster, såsom vatten-, vind- och solkraft. I promemorian framförs att Sveriges nuvarande energieffektiviseringsmål därmed inte är anpassat till elektrifieringen som nu förväntas bli omfattande eller till det nya energipolitiska målet om 100 procent fossilfri elproduktion till 2040 som riksdagen antog 2023.

Bedömning ur social dimension

Elbehovet i Sverige väntas öka kraftigt utifrån den elektrifiering som samhället står inför. Tillgång till tillräckligt med energi är viktigt för Sveriges konkurrenskraft och välfärd.

Utvecklingen av energisystemet och hur kostnadseffektivt det är kan inverka på hushållens ekonomi samt jämlikheten och tryggheten i samhället.

Bilagor

1. Promemoria Förslag om nya energipolitiska mål
2. Förslag till yttrande till Klimat- och näringslivsdepartementet

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementets har den 20 december 2023 översänt Promemorian förslag om nya energipolitiska mål till Göteborgs Stad för yttrande. Remissen ska besvaras senast 31 januari 2024. Klimat- och näringslivsdepartementet har medgivit förlängd remisstid till den 7 februari 2024.

Beskrivning av ärendet

Promemoria - Förslag om nya energipolitiska mål

Regeringen avser att lägga en proposition om ny energipolitisk inriktning. Promemorian som denna remiss avser behandlar de mest centrala delarna i den kommande energipolitiska inriktningspropositionen. Dessa utgörs av planeringsmål och leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt en bedömning om att det finns behov av att se över nuvarande energieffektiviseringsmål.

Planeringsmål för elsystemet

I promemorian föreslås som planeringsmål för elsystemet att planeringen av det svenska elsystemet ska ge förutsättningar att leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och för att möjliggöra den gröna omställningen. Regeringen bedömer att för närvarande bör Sverige planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh för 2045. Skälen för förslaget och bedömningen är att en kraftig utbyggnad av elsystemet behövs för att nå klimatmålen och möjliggöra den gröna omställningen. Av promemorian framgår att omställningen kräver beslut och åtgärder av en rad aktörer i samhället, såsom statliga myndigheter, kommuner, kraftbolag, nätföretag, kunder, utvecklare och finansiärer. Vidare framgår att ett långsiktigt planeringsmål tydliggör energipolitikens ambition när det gäller elsystemets utveckling och underlättar omställningen genom att minska osäkerheten i samband med investeringsbeslut.

Energimyndighetens senaste långsiktiga scenarier över energisystemet (mars 2023) visar en potentiell elanvändning per år på 214-320 terawattimmar år 2045. Initialt bör planeringen utgå från en utveckling av elbehovet i linje med dessa scenarier. Förväntad ökning i elanvändning är en följd av elektrifieringens betydelse för i kombination med den expansion av svensk industri som möjliggörs av omställningen.

Leveranssäkerhetsmål för elsystemet

I promemorian föreslås som leveranssäkerhetsmål för elsystemet att det svenska elsystemet ska ha förmågan att leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt. Omotiverade hinder i elsystemet ska undanröjas för att skapa förutsättningar för en effektiv marknad som främjar konkurrenskraftiga priser. Regeringens bedömning är att Svenska kraftnät bör få ett övergripande ansvar för uppföljningen av leveranssäkerhetsmålet och för att vidta eller föreslå nödvändiga åtgärder.

Skälen för förslaget och bedömningen är att i ett leveranssäkert elsystem behöver både energin och effekten räcka till. Enligt den tillförlitlighetsnorm som regeringen beslutat är det samhällsekonomiskt motiverat att produktion och import av el ska kunna täcka det förväntade förbrukningsbehovet av el 99,989 procent av tiden. Ett leveranssäkert elsystem innebär också ett elsystem som är driftsäkert och möjliggör en hög överföringsförmåga.

Energieffektiviseringsmål

Promemorians bedömning avseende energieffektiviseringsmål är att Sveriges mål för energieffektivisering bör ses över i syfte att tydligare främja en samhällsekonomisk effektiv användning av energi och ett effektivt utnyttjande av energisystemet som bidrar till den gröna omställningen.

Riksdagen antog 2017 det nuvarande riksdagsbundna målet om att Sverige ska ha 50 procent mer effektiv energianvändning 2030 jämfört med 2005. Målet uttrycks i termer av tillförds energi i relation till bruttonationalprodukten. Enligt promemorians bedömning är Sveriges nuvarande mål för energieffektivisering inte anpassat för industrins gröna omställning genom elektrifiering eller till målet om 100 procent fossilfri elproduktion 2040. I promemorian framförs vidare att det nuvarande riksdagsbundna målet riskerar att stå i konflikt med Sveriges klimatmål om nettonoll-utsläpp senast 2045, eftersom industrins omställning till fossilfrihet bedöms innebära en betydande ökning i tillförd energi. Vidare framförs att Sveriges nuvarande energieffektiviseringsmål därmed inte är anpassat till elektrifieringen som nu förväntas bli omfattande eller till det nya energipolitiska målet om 100 procent fossilfri elproduktion till 2040 som riksdagen antog 2023.

Promemorian i sin helhet finns i bilaga 1.

Synpunkter från förvaltningar och bolag

Stadsledningskontoret har skickat remissen till Business Region Göteborg, Göteborg Energi AB (Göteborg Energi) och miljö- och klimatnämnden för yttrande. Remissen skickades även till exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för kännedom och eventuellt yttrande.

Göteborg Energi och miljöförvaltningen har inkommit med svar. Den korta remisstiden har inte medgett behandling i nämnd eller bolagsstyrelse.

Göteborg Energi

Göteborg Energi ser positivt på förslaget att etablera både ett planeringsmål och ett leveranssäkerhetsmål. Tydliga mål är en bra utgångspunkt för viktiga diskussioner om styrmedel, marknadsmodeller, finansiering och politiska prioriteringar.

Bolaget ställer sig frågande till varför målåret för planeringsmålet är så långt borta som 2045. Utmaningarna som målet syftar till att lösa finns redan här och nu. Göteborg Energi föreslår att målet formuleras på ett sätt som gör det tydligt att målsättningen inte avser något speciellt årtal utan att energisystemet kontinuerligt måste kunna utvecklas i takt med efterfrågan. I den mån det kompletteras med kvantitativa nedslag bör det långsiktiga perspektivet kompletteras med åtminstone något betydligt mer näraliggande årtal, förslagsvis 2030.

Göteborg Energi stöder också förslaget att om att se över Sveriges energieffektiviseringsmål.

Miljö- och klimatnämnden

Miljöförvaltningen bedömer att ett förslag om långsiktiga planeringsmål för elsystemet är bra. Göteborg kommer behöva mycket förnybar el för att framför allt befintliga industrier och transportsektorn ska kunna ställa om på ett hållbart sätt, samtidigt som nya hållbara verksamheter kan etablera sig.

Göteborg Energi förutser en kraftigt ökad efterfrågan på eleffekt och av den anledningen anser miljöförvaltningen att det vore klokt att överväga förslag om nationella etappmål eller motsvarande indikatorer längs vägen till 2045. Förslagsvis med femårsintervaller från och med 2030 och med regionala etappmål.

Miljöförvaltningen bedömer att arbetet med energieffektivisering fortsatt är viktigt utifrån ett resurseffektivitetsperspektiv. Minskad energianvändning och ökad energieffektivisering är viktiga möjliggörare för att frigöra delar av den förnybara energi som samhällets klimatomställning kommer behöva.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget att etablera både ett planeringsmål, ett leveranssäkerhetsmål och att se över Sveriges energieffektiviseringsmål. Det är en bra utgångspunkt för viktiga diskussioner om styrmedel, marknadsmodeller, finansiering och politiska prioriteringar.

Stadsledningskontoret föreslår synpunkter avseende att målåret för planeringsmålet är så långt borta som 2045. Kontoret anser att det vore bra att längs vägen till 2045, överväga nationella etappmål, från och med 2030. Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget om att se över Sveriges energieffektiviseringsmål och ser det som en naturlig del i det kommande arbetet med att implementera EU:s skärpta mål på området.

Stadsledningskontoret framför ytterligare synpunkter vilka återfinns i förslag till yttrande.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Promemoria

Förslag om nya energipolitiska mål

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten
December 2023

1 Inledning

Sveriges konkurrenskraft och välfärd bygger på tillgång till fossilfri energi till konkurrenskraftiga priser. För att klara klimatmålen och möjliggöra den gröna omställningen behöver Sverige ta ytterligare steg vad gäller elektrifiering av industrin och transportsystemet. Med den elektrifiering som samhället står inför väntas elbehovet i Sverige öka kraftigt.

För att kunna möta samhällets ökade behov av el och samtidigt säkerställa god försörjningstrygghet krävs därför en omfattande utbyggnad av elproduktionskapacitet, elnät och lagringsmöjligheter. Utvecklingen av energisystemet behöver ske samtidigt som det pågår annan viktig samhällsutveckling, exempelvis inom totalförsvaret. Utvecklingen av energisystemet behöver också ske på ett kostnadseffektivt sätt för samhället, med hänsyn till bl.a. hushållens ekonomi. För att möta dessa utmaningar avser regeringen att lägga fram en proposition om ny energipolitisk inriktning.

Denna promemoria behandlar de mest centrala delarna i den kommande energipolitiska inriktningspropositionen, vilka utgörs av planeringsmål och leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt en bedömning om att det finns behov av att se över nuvarande energieffektiviseringsmål.

2 Planeringsmål för elsystemet

Förslag: Planeringen av det svenska elsystemet ska ge förutsättningar att leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och för att möjliggöra den gröna omställningen.

Bedömning: Regeringen ser för närvarande att Sverige bör planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045.

Skälen för förslaget och bedömningen: En kraftig utbyggnad av elsystemet behövs för att nå klimatmålen och möjliggöra den gröna

omställningen. Det kräver beslut och åtgärder av en rad aktörer i samhället, såsom statliga myndigheter, kommuner, kraftbolag, nätföretag, kunder, utvecklare och finansörer. Ett långsiktigt planeringsmål tydliggör energipolitikens ambition när det gäller elsystemets utveckling och underlättar omställningen genom att minska osäkerheten i samband med investeringsbeslut.

Statens energimyndighets (Energimyndighetens) senaste långsiktiga scenarier över energisystemet (mars 2023) visar en potentiell elanvändning per år på 214–320 terawattimmar år 2045. Initialt bör planeringen utgå från en utveckling av elbehovet i linje med dessa scenarier, med särskilt beaktande av den betydande osäkerheten i den långsiktiga utvecklingen av elbehovet. Den förväntade ökningen i elanvändningen är en följd av elektrifieringens stora betydelse för klimatomställningen i kombination med den expansion av svensk industri som möjliggörs av omställningen. Hur stor elanvändningen slutligen blir kommer bland annat att bero på hur många industrisatsningar som blir av, vilket i sin tur bland annat beror på tillgången till el till konkurrenskraftiga priser.

Att bedöma Sveriges framtida elbehov är förknippat med osäkerheter. Därför följer regeringen noggrant hur myndigheter och andra aktörer löpande bedömer det framtida elbehovet. För att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig politik i linje med planeringsmålet kan regeringen behöva ompröva och precisera den kvantitativa bedömningen. Det är viktigt att elbehovet täcks på rätt plats geografiskt och tar i beaktande de osäkerheter som finns kring vilka projekt som realiserar.

Planeringsmålet ska regelbundet följas upp baserat på underlag från berörda myndigheter. Uppföljningen ska inkludera en bedömning av om insatserna för att nå målet är tillräckliga och vid behov ge förslag på ytterligare åtgärder för att målet ska nås. I uppföljningen bör det även ingå en bedömning av om nivån på den kvantitativa bedömningen behöver justeras utifrån förändrade förutsättningar i Sverige och i omvärlden. I uppföljningen bör en tidsmässig nedbrytning av den kvantitativa bedömningen göras. Uppföljningen bör bygga vidare på det pågående uppdraget om en myndighetsgemensam uppföljning av samhällets elektrifiering (I2022/01060) och på Energimyndighetens och Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) långsiktiga scenarier som uppdateras vartannat år.

För att lyckas bygga ut och utveckla elsystemet utifrån samhällets behov och i en takt som möjliggör klimatomställningen och som stärker svensk konkurrenskraft behövs ökad samordning och samverkan mellan berörda aktörer för att uppnå mer effektiva plan- och tillståndsprocesser och tidig hantering av målkonflikter. Regeringen föreslår därför bland annat i budgetpropositionen för 2024 att medel anvisas för nationella, regionala och lokala insatser för energiplanering, samt att utökade medel anvisas för tillståndsprovning hos Naturvårdsverket, domstolarna och länsstyrelserna. Regeringen har även tillsatt Miljö- och klimatutredningen (KN 2023:2). En utvecklad energiplanering ligger även till grund för en bedömning av vad planeringsmålet innebär för olika län.

Svenska kraftnät bör få ett förtydligt ansvar för att med utgångspunkt i ett elförsörjningsperspektiv samordna den långsiktiga planeringen av det nationella elsystemet. Svenska kraftnät bör även få i uppdrag att analysera,

bedöma och informera om var nya anslutningar av produktion av el och flexibilitetsresurser bör ske för att uppnå en effektiv elförsörjning. Den utredare som biträder Klimat- och näringslivsdepartementet med att se över myndigheters uppgifter och ansvar inom energiområdet har i en delrapport (KN2023/04160) föreslagit att det vid Svenska kraftnät ska finnas ett samordningsorgan för elsystemets långsiktiga utveckling (*Elförsörjningsrådet*) där Energimyndigheten och Energimarknadsinspektionen samt representanter för regionnätsföretagen och elproducenter ingår. Förslaget bereds inom Regeringskansliet.

Energimyndigheten bör få ett förtydligt ansvar för samordning inom andra delar av energisystemet som påverkar elektrifieringen med utgångspunkt i ett energisystemperspektiv. Energimyndigheten bör också få ett förtydligt ansvar för bedömning av hela samhällets behov av energi inklusive totalförsvarets behov.

Energimarknadsinspektionen bör få ett förtydligt ansvar att sammanställa, analysera och utveckla arbetet med elnätbolagens nätutvecklingsplaner.

Den regionala nivån är viktig i den utvecklade energiplaneringen och sätter nationella mål och underlag i ett regionalt sammanhang för ökat genomslag i plan- och tillståndprocesser, samtidigt som regional och lokal kunskap blir viktiga underlag till nationell energiplanering. Länsstyrelserna har en central roll för att samordna arbetet med att utveckla den regionala energiplaneringen i syfte att stärka genomförandet av energi- och klimatpolitiken regionalt och lokalt. En utvecklad energiplanering bidrar till att nå klimatmålen, näringslivsutveckling och ett samhälle med ökad motståndskraft.

Det finns behov av en bredare samverkan mellan fler berörda statliga myndigheter i syfte att utifrån ett energisystemperspektiv verka för genomförandet av de energipolitiska målen samt identifiera och genomföra myndighetsgemensamma insatser. Samverkan och erfarenhets- och kunskapsutbyte med den regionala nivån är viktig. Den regionala nivån i sin tur samverkar med kommunerna.

3 Leveranssäkerhetsmål för elsystemet

Förslag: Det svenska elsystemet ska ha förmågan att leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt. Omotiverade hinder i elsystemet ska undanröjas för att skapa förutsättningar för en effektiv marknad som främjar konkurrenskraftiga priser.

Bedömning: Svenska kraftnät bör få ett övergripande ansvar för uppföljningen av leveranssäkerhetsmålet och för att vidta eller föreslå nödvändiga åtgärder.

Skälen för förslaget och bedömningen: I ett leveranssäkert elsystem behöver både energin och effekten räcka till, dvs resurstillräckligheten behöver vara god och det gäller så väl energi- som effekttillräcklighet. Enligt den tillförlitlighetsnorm som regeringen beslutat är det samhälls-

ekonomiskt motiverat att produktion och import av el ska kunna täcka det förväntade förbrukningsbehovet av el 99,989 procent av tiden. Ett leveranssäkert elsystem innebär också ett elsystem som är driftsäkert och möjliggör en hög överföringsförmåga. Elsystemet ska ha förmåga till ödrift, vilket innebär att elproduktionsanläggningar fungerar tillsammans med elanvändare i ett geografiskt avgränsat elektriskt nät, utan koppling till det omkringliggande nätet. Elsystemet ska också ha förmåga till död-nätsstart, vilket innebär att starta elnätet från ett helt strömlöst tillstånd. Leveranssäkerheten ska upprätthållas även då ny elförbrukning tillkommer. Ett leveranssäkert elsystem behövs också för att tillgodose totalförsvarets behov av robust och planerbar elförsörjning.

Syftet med att införa ett mål för leveranssäkerhet är att skapa förutsättningar för trygg elförsörjning genom ett effektivt, robust och motståndskraftigt elsystem. Indikatorer som möjliggör kvantifierad uppföljning av målet ska tas fram. Indikatorerna bör inkludera resurstillräcklighet och möjlighet att ansluta ny produktion och förbrukning, överföringskapacitet, driftsäkerhet inklusive förmåga till ödrift och regional effekt samt kostnadsutveckling för slutkund.

När det gäller resurstillräcklighet visar såväl nationella svenska som gemensamma europeiska analyser att risken för effektbrist (förbrukningsfrånkoppling) kan komma att öka i Sverige. Risken hamnar enligt Svenska kraftnäts kortsiktiga marknadsanalys från och med år 2027 över den tillförlitlighetsnorm som regeringen har beslutat. Även Svenska kraftnäts kraftbalansrapport (Kraftbalansen på den svenska elmarknaden) visar att effektbalansen väntas tydligt försämrats under kommande vintrar.

När det gäller möjlighet att ansluta ny produktion och förbrukning har det svenska elsystemet i dag svårt att möta kraftigt ökad efterfrågan på el från såväl befintliga som nya elkunder. Industrier som vill elektrifiera eller öka sin verksamhet, liksom nya produktionsanläggningar, signalerar återkommande att de måste vänta orimligt länge på att få sina elbehov tillgodosedda. Detta riskerar att försena den gröna omställningen och försvåra för företag att etablera sig och växa i Sverige. Det är därför viktigt att utbyggnaden av elsystemet sker på ett sådant sätt att systemet kan tillhandahålla den effekt som krävs för att ansluta nya elförbrukare och elproducenter.

När det gäller överföringskapacitet och driftsäkerhet inträffar det i nuläget regelbundet att systemoperatören Svenska kraftnät, trots intakt nät, sänker överföringsförmågan för att upprätthålla driftsäkerheten vid risk för exempelvis överbelastade ledningar eller spänningskollaps. Elsystemet behöver utvecklas på ett sådant sätt att driftsäkerheten kan upprätthållas utan att denna typ av åtgärd, vilken begränsar tillgången på el och kan ge effekter på elpriset, behöver ske på regelbunden basis.

När det gäller driftsäkerheten bör en rimlig leveranssäkerhet omfatta tillräcklig regional förmåga till ödrift och kapacitet för att snabbt återställa systemet efter ett nätsammanbrott. I en framtid där en större andel av samhällets energibehov är beroende av el kommer det att bli viktigare att snabbt kunna återställa elsystemet efter avbrott. Elsystemet måste kunna leverera el till samhället under samtliga krisnivåer, dvs. under dels ett fredstida normalläge, dels fredstida krissituationer, dels höjd beredskap (skärpt respektive högsta beredskap) och ytterst i krig. Leveranssäkerhetsmålet adresserar samtliga dessa krisnivåer. Energimyndigheten

har ett pågående uppdrag att analysera behoven av energiförsörjning för totalförsvaret. Uppdraget ska utgöra en utgångspunkt för att fastställa behovet av regional självförsörjning av energi och effekt samt förmåga till ödrift. Ett elsystem med förmåga till ödrift gynnar också driftsäkerheten i framtida normalläge.

En god tillgång till el till ett konkurrenskraftigt pris är central för samhällets fortsatta elektrifiering och för näringslivsutvecklingen. Elprisutvecklingen framöver är osäker och nu syns en utveckling med högre kostnader för såväl överföring av el som för de förmågor som behövs för att hålla systemet säkert och stabilt (här kallade stödtjänster och avhjälpande åtgärder). Det är den sammanlagda kostnaden för alla dessa, dvs. el, elnät och stödtjänster och avhjälpande åtgärder, som är viktig för svenska företags konkurrenskraft och för hushållens ekonomi. Det är därför viktigt att befintliga produktionsresurser och elnät kan nyttjas så effektivt som möjligt och att utbyggnaden av elsystemet framöver sker på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Prisvolatiliteten på elmarknaden kan försvåra för industrier och energibolag att fatta investeringsbeslut. En alltför stor prisvolatilitet kan vara skadlig för samhälls ekonomin och hämma investeringsviljan, till exempel om elmarknadens aktörer bedömer att de inte har tillgång till verktyg som de behöver för att hantera volatiliteten. I ett leveranssäkert elsystem med god resurstillräcklighet och hög överföringsförmåga finns förutsättningar för att prisvolatiliteten på elmarknaden ska hamna på en hanterbar nivå. Volatiliteten på elmarknaden bör dock följas noga. Regeringen avser att uppdra åt en relevant myndighet att följa prisvolatiliteten på elmarknaden samt att se över om tillräckliga verktyg finns på plats för att marknadens aktörer ska kunna hantera volatiliteten.

Svenska kraftnät bör få ett övergripande ansvar för att följa upp leveranssäkerhetsmålet och identifiera vilka åtgärder som krävs för att målet ska nås på kort och lång sikt. Svenska kraftnäts ansvar bör också innefatta att vidta åtgärder inom ramen för det egna ansvaret, samt identifiera huruvida ansvaret behöver utökas.

Svenska kraftnät har redan i dag ett ansvar för att följa upp energi- och effektsituationen på kort och lång sikt samt att vidta och föreslå åtgärder om situationen inte bedöms vara tillfredsställande. Svenska kraftnäts ansvar kan dock behöva tydliggöras ytterligare. Det ska vara tydligt att Svenska kraftnät har ett ansvar också för den långsiktiga tillräckligheten i det svenska elsystemet. Svenska kraftnät har också i rollen som transmissionsnätets företag och därmed systemansvarig för överföringssystemet ett tydligt ansvar för transmissionsnätets (överföringssystemets) driftsäkerhet, inklusive ansvar för en återuppbyggnadsplan med övervakning och hantering av ödrift.

Det finns också andra aktörer som har betydande roller för att säkra måluppfyllelse. Exempelvis har de systemansvariga för distributionsystemen (DSO) ett ökande ansvar för leveranssäkerheten i sina respektive distributionssystem. Även andra myndigheter har ett ansvar för områden som bidrar till måluppfyllelsen. Exempelvis ansvarar Energimarknadsinspektionen för att ta fram föreskrifter för nätutvecklingsplaner och för att utöva tillsyn över elsystemets och elmarknadens utveckling, inklusive de stödtjänstmarknader som Svenska kraftnät ansvarar för.

Energimyndigheten har ansvar för dimensionering av el för totalförsvarets behov.

Svenska kraftnäts, övriga myndigheters och andra aktörers ansvar och roller i förhållande till de energipolitiska målen bör tydliggöras. Två utredningar som hanterar olika aspekter av ansvarsfördelning och roller har initierats.

4 Energieffektiviseringsmål

Bedömning: Sveriges mål för energieffektivisering bör ses över i syfte att tydligare främja en samhällsekonomiskt effektiv användning av energi och ett effektivt utnyttjande av energisystemet som bidrar till den gröna omställningen.

Skälen till bedömningen: Riksdagen antog 2017 det nuvarande riksdagsbundna målet om att Sverige ska ha 50 procent mer effektiv energianvändning 2030 jämfört med 2005. Målet uttrycks i termer av tillförd energi i relation till bruttonationalprodukten (BNP). Sveriges nuvarande mål för energieffektivisering är inte anpassat för industrins gröna omställning genom elektrifiering eller till målet om 100 procent fossilfri elproduktion 2040. Den nationella politiken för energieffektivisering behöver även anpassas till EU-direktiv som nyligen har omarbetats eller där omarbetning pågår.

Ett effektivt användande av energisystemet är av stor vikt för att hålla nere kostnaderna för hushåll och företag samt bidra till ett robust energisystem med låg påverkan på hälsa, miljö och klimat. Att använda resurser på ett effektivt sätt bidrar till ett hållbart samhälle och ökad konkurrenskraft. Det gäller även för energianvändningen som är grundläggande för samhällets funktion och utveckling. En effektiv energianvändning kan bidra till alla delar av det övergripande målet för energipolitiken som syftar till att förena försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet.

Ett nationellt mål för energieffektivisering bör vara utformat så att det utgör en politisk inriktning för hur mycket energieffektivisering som är ekonomiskt lönsam och tydligt underlättar arbetet med att nå de miljö- och energipolitiska målen samt vilka insatser som är motiverade utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett mål underlättar uppföljningen av hur effektiv energianvändningen är och uppföljningen av målet kan synliggöra i vilka sektorer det finns störst potential för kostnadseffektiva effektiviseringsåtgärder. Därigenom kan ett mål för energieffektivisering bidra till att prioritera och utforma de mest effektiva åtgärderna.

Det nuvarande riksdagsbundna målet riskerar att stå i konflikt med Sveriges klimatmål om nettonoll-utsläpp senast 2045, eftersom industrins omställning till fossilfrihet bedöms innebära en betydande ökning i tillförd energi. Dessutom påverkar utvecklingen av elproduktionen måluppfyllelsen eftersom målet mäts i tillförd energi, vilken är betydligt större för el från produktionsslag med termiska förluster, såsom kärnkraft i form av kondenskraftverk, jämfört med från förnybara energislag utan termiska

förluster, såsom vatten-, vind- och solkraft. Sveriges nuvarande energieffektiviseringsmål är därmed inte anpassat till elektrifieringen som nu förväntas bli omfattande eller till det nya energipolitiska målet om 100 procent fossilfri elproduktion till 2040 som riksdagen antog 2023.

Däremot finns ofta en tydlig synergi mellan ökad energieffektivitet och klimatmålen. En effektivare användning av fossila bränslen har en direkt klimateffekt. Effektivare användning av fossilfri energi är resurseffektivt och underlättar klimatarbetet genom att energin i stället kan ersätta fossila bränslen i andra processer.

Det nuvarande energieffektiviseringsmålet bör därför ses över samtidigt som utvecklade indikatorer för uppföljning tas fram. Ett energieffektiviseringsmål bör inte motverka den gröna omställningen i industrin, inklusive etableringen av nya industrier, men tydligt styra mot ett samhällsekonomiskt och resursmässigt effektivt nyttjande av energisystemet i alla sektorer. Energimyndighetens pågående uppdrag om en effektiv användning av effekt, energi och resurser (I2022/01393) som redovisas den 15 december 2023 kommer utgöra en grund för översynen tillsammans med underlag för genomförandet av nya EU-direktiv på området, inklusive Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (omarbetning) (EED) och preliminärt överenskomna omarbetning av direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD). EED innehåller bl.a. ett höjt energieffektiviseringsmål på EU-nivå och nya regler för medlemsländernas indikativa bidrag liksom höjda årliga energiparkrav på medlemsstatsnivå.

5 Konsekvensanalys

De nya föreslagna energipolitiska målen är långsiktiga och alla bedömningar om utvecklingen över längre tidsperioder är förenade med stora osäkerheter. En kontinuerlig analys av utvecklingen behövs. Eventuella styrmedel som behövs för att nå målen behöver utformas på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt för att säkerställa att nyttorna överstiger kostnaderna för samhället.

De föreslagna energipolitiska målen bidrar till att uppfylla de klimatpolitiska målen samt det övergripande energipolitiska målet som syftar till att förena försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet.

5.1 Planeringsmål för elsystemet

Regeringen ser för närvarande att Sverige bör planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045. Den angivna storleken motsvarar elbehovet enligt de planer för omställning och nyetablering som redan i dag finns inom industrin. Det ska ge förutsättningar att leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och att möjliggöra den gröna omställningen. Planeringsmålet innebär en ökad tydlighet avseende den långsiktiga politiska inriktningen vid investeringsbeslut i elproduktion,

elnät, flexibilitet och elanvändning. Planeringsmålet bedöms därigenom få viss styrande effekt, men kommer att behöva kompletteras med andra styrmedel för att uppnås.

I en kraftig expansion av elsystemet är det en utmaning att få elanvändning, elproduktion, flexibilitet och elnät att gå i takt tidsmässigt och geografiskt. Om utbyggnaden inte går i takt med en ökad elanvändning kan det uppstå begränsningar i elsystemet och omvänt kan en överutbyggnad på fel plats fördyra för konsumenterna. Ett planeringsmål ger en gemensam riktning som bidrar till förbättrade förutsättningar för att utbyggnaden ska kunna gå i takt, vilket är samhällsekonomiskt fördelaktigt.

Ett kraftigt expanderande elsystem kan komma att få konsekvenser för möjligheten att uppfylla andra samhälls- och miljömål. För att klara denna expansion behövs effektiva plan- och tillståndsprocesser. Utvecklade kunskaps- och planeringsunderlag kan bidra till detta. En utbyggnad av elsystemet i linje med planeringsmålet kommer att kräva stora investeringar. Görs inte investeringarna kommer det att vara svårare att nå klimatmålen samtidigt som möjligheten till näringslivsutveckling minskar, vilket i sin tur kan innebära stora kostnader och uteblivna möjligheter för samhället.

Risken för att planeringsmålet leder till en större utbyggnad av elsystemet än vad som kommer efterfrågas behöver vägas mot risken för utebliven möjlighet till näringslivsutveckling. Med tanke på den stora omställning som sker i omvärlden är det rimligt att anta att det kommer finnas stor efterfrågan på el från nya näringslivsprojekt även om vissa av de projekt som i dag planeras inte skulle bli av. Planeringsmålet behöver dock regelbundet följas upp och vid behov revideras för att styra mot en ändamålsenlig storlek på elsystemet. Detta i nära samarbete med näringslivet.

Utbyggnaden av elproduktionen och elnätet samt utrustning för att möjliggöra flexibilitet finansieras av elkunderna via elpriset, tariffer och egna investeringar. Hur stora kostnaderna blir och vilka elkunder som slutligen får bära dessa kostnader beror på flera faktorer, såsom anslutningstariffernas utformning och var elproduktionen lokaliseras samt förändringar i omvärlden. Planeringsmålet styr inte vilken typ av elproduktion som etableras.

Planeringsmålet bedöms påverka flera statliga myndigheter som kan komma att få nya uppgifter gällande energiplanering. Kostnaderna för de nya uppgifterna bedöms täckas inom ramanslag eller av det nya anslaget för energiplanering som regeringen har föreslagit i budgetpropositionen för 2024. Svenska kraftnät har en viktig roll vad gäller förvaltning och utveckling av transmissionsnätet. Då de flesta elproduktionsanläggningar, större industrier och elnätskoncessioner är tillståndspliktiga enligt miljöbalken eller ellagen bedöms länsstyrelserna, Naturvårdsverket, domstolarna och Energimarknadsinspektionen få fler tillståndsärenden att hantera. Regeringen har därför föreslagit ett förstärkt anslag för arbete med miljöprövning och effektivare processer för elnätskoncessioner i budgetpropositionen för 2024. Även kommunerna är involverade i flera skeden vid utbyggnad av elproduktionsanläggningar och elnät. Kommunerna kan därför förväntas få en ökad arbetsbelastning när ärendemängden avseende uppgifter de redan har ansvar för ökar.

Miljökvalitetsmål som bedöms påverkas positivt är målet Begränsad klimatpåverkan och målet Ren luft, det senare eftersom elektrifierade

transporter ger mindre utsläpp till luft. Påverkan på målet Ett rikt växt- och djurliv riskerar att bli negativ när elinfrastrukturen tar olika habitat i anspråk. Å andra sidan är hejdandet av klimatförändringarna en förutsättning för arters och ekosystems fortsatta anpassning.

Förslagets effekter på jämställdheten bedöms vara försumbara.

5.2 Leveranssäkerhetsmål för elsystemet

Det föreslagna leveranssäkerhetsmålet för elsystemet fastslår att det svenska elsystemet ska ha förmågan att leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhälls-ekonomiskt effektivt. Omotiverade hinder i elsystemet ska undanröjas för att skapa förutsättningar för en effektiv marknad som främjar konkurrenskraftiga priser. Vidare bedöms att Svenska kraftnät bör få ett övergripande ansvar för uppföljningen av leveranssäkerhetsmålet och för att vidta eller föreslå nödvändiga åtgärder. I nuläget finns det ingenstans fastslaget vad som är en tillräckligt robust och effektiv elförsörjning. Det föreslagna leveranssäkerhetsmålet ska utgöra grunden för en sådan definition. Leveranssäkerhetsmålet kommer att kompletteras med indikatorer som möjliggör en kvantifierad uppföljning av målet.

Leveranssäkerhetsmålet tar ett helhetsgrepp om elsystemet. I skälen för förslaget förtydligas för såväl myndigheter som näringsliv vad som förväntas av dem, och vad de kan förvänta sig av elsystemet. På så sätt blir det också lättare för berörda aktörer att vidta åtgärder för att elsystemet ska utvecklas och kunna möta efterfrågan på el. Målet styr mot ett mer leveranssäkert och robust elsystem än vad som i dag är fallet. Hur snabbt en sådan utveckling av elsystemet sker beror på hur aktörerna förhåller sig till det nya målet samt vilka åtgärder som regeringen beslutar om. Leveranssäkerhetsmålet innebär en ökad försörjningstrygghet även vid säkerhetspolitiskt oroliga lägen. Det är bra för Sveriges oberoende samtidigt som det ger en bättre förutsägbarhet och underlättar för industrins gröna omställning.

Leveranssäkerhetsmålet väntas leda till fördelar, såsom en tryggare elförsörjning och snabbare tillgång till elnätet. Investeringar för en tryggare elförsörjning och snabbare tillgång till elnätet medför kostnader. Att bygga ut elsystemet utan tydlig målbild och förankrade krav på leveranssäkerhet riskerar dock att leda till högre samhällsekonomiska kostnader. En utveckling mot ett mer leveranssäkert och robust system kan också innebära mer arbete och därmed ökade kostnader för myndigheterna.

Ett leveranssäkerhetsmål kan indirekt påverka vilka kraftslag som byggs ut. Leveranssäkerhetsmålet är utformat för att främja de förmågor som stödjer elsystemet, inte specifika kraftslag. På detta sätt minimeras risken för att leveranssäkerhetsmålet medför negativa konsekvenser för kraftsystemets tillräcklighet och driftsäkerhet, och förutsättningarna ökar för att främjande förmågor så som flexibilitet och systemstabilitet kan tillkomma samtidigt som ett konkurrenskraftigt elpris uppnås.

Förslagets effekter på jämställdheten bedöms vara försumbara.

5.3 Översyn av energieffektiviseringsmålet

Ett mål för energieffektivisering bidrar till att peka ut en politisk viljeriktning, motivera insatser för att effektivisera energianvändningen och följa upp resultaten från sådana insatser.

En översyn av dagens mål för energieffektivisering ska ge underlag för att utforma ett nytt mål som inte begränsar omställningen eller nyetablering i industrin, men samtidigt styr mot en samhällsekonomiskt och resursmässigt effektiv användning av energi och effekt i alla sektorer.

kn.registrator@regeringskansliet.se med kopia till
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Klimat- och näringslivsdepartementets diarienummer: KN2023/04578

Göteborgs Stads yttrande över Promemorian Förslag om nya energipolitiska mål

Göteborgs Stad ser positivt på förslaget att etablera både ett planeringsmål, ett leveranssäkerhetsmål och att se över Sveriges energieffektiviseringsmål. Det är en bra utgångspunkt för viktiga diskussioner om styrmedel, marknadsmodeller, finansiering och politiska prioriteringar. Sådana diskussioner behöver äga rum om målen ska ha förutsättningar att nås. Förslagen utgör en bra början på en process som snarast behöver ta konkreta former.

Planeringsmål för elsystemet

Göteborgs Stad bedömer att ett förslag om långsiktiga planeringsmål för elsystemet är bra. Staden ser positivt på att det föreslagna långsiktiga målet inkluderar regelbunden uppföljning och vid behov omprövning samt att Svenska Kraftnät föreslås få ett förtydligat ansvar för att med utgångspunkt i ett elförsörjningsperspektiv samordna den långsiktiga planeringen av det nationella elsystemet. Enligt Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 ska den el som produceras vara förnybar. Göteborgs Stad bedömer att ett långsiktigt planeringsmål för elsystemet kan främja att utbyggnaden av elsystemet sker på ett effektivt sätt. Därtill krävs träffsäkra styrmedel och offentliga åtgärder som undanröjer marknadsmisslyckanden och skapar rätt incitament så att marknadens aktörer kan agera och att målet kan nås.

I Göteborg kommer efterfrågan på elöverföringsförmåga närma sig dubbelt så mycket som dagens befintliga kapacitet redan 2035. Av den anledningen är Göteborgs Stad kritisk till att mållåret för planeringsmålet är så långt borta som 2045. Förslaget är inte tidsatt, men bedömningen, och resonemangen i texten siktar tydligt såpass långt fram i tiden. Göteborgs Stad anser att det vore bra att överväga nationella etappmål, eller motsvarande indikatorer, från och med 2030 längs vägen till 2045. Även regionala etappmål kan övervägas.

Göteborgs Stad delar uppfattningen om behovet av ökad samordning och samverkan på lokal, regional och nationell nivå för att effektivt utveckla elsystemet. Enbart tio procent av det nuvarande elbehovet i Göteborg produceras inom kommunens gränser och i Göteborgs Stads budget för 2023 fick stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att tillföra ett tematiskt tillägg till Göteborgs Stads Översiktsplan 2022 för produktion och lagring av förnybar energi, där havsbaserad vindkraft ingår. Tidigare analyser har dock pekat på svårigheter till ny storskalig förnybar elproduktion i Göteborg. Därför är det av stor vikt att genom samordning och samverkan identifiera andra lämpliga platser för att få till ny

produktion av förnybar el och förstärkning av elnäten. Staden välkomnar att medel enligt budgetpropositionen 2024 avsätts för detta.

Energieffektiviseringsmål

Göteborgs Stad stöder förslaget att om att se över Sveriges energieffektiviseringsmål och ser det som en naturlig del i det kommande arbetet med att implementera EU:s skärpta mål på området. Göteborgs Stad bedömer att arbetet med energieffektivisering fortsatt är viktigt utifrån ett resurseffektivitetsperspektiv. Minskad energianvändning och ökad energieffektivisering är viktiga möjliggörare för att frigöra delar av den förnybara energi som samhällets klimatomställning kommer att behöva. Detta är viktigt att beakta vid en översyn av det nuvarande energieffektiviseringsmålet. I Fossilfritt Sveriges rapport *Strategi för fossilfri konkurrenskraft – Effektiv användning av energi och effekt* bedöms att industrin tillsammans med bostäder och lokaler har potential att energieffektivisera minst 34 TWh till 2030, vilket motsvarar nio procent av energianvändningen i Sverige 2020. I samma rapport framgår att Energimyndigheten bedömer att de nuvarande energipolitiska målen inte kommer kunna nås med nuvarande styrmedel. Enligt Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 ska primärenergianvändning minska med minst 30 procent per invånare till 2030 jämfört med 2010. Under vintern 2022/2023, med höga elpriser, blev det tydligt att det finns stor potential för göteborgarna att minska sin energianvändning och att genomföra energieffektiviseringsåtgärder givet att rätt incitament finns.

För Göteborgs kommunstyrelse